

ICCG12
Charles University, Prague
19-21 May 2023

The Dutch Expressive Binominal Construction in Syntax and Morphology

Kristel Van Goethem

In close collaboration with my LGERM2731 'Dutch linguistics:
Construction Grammar' master students

Introduction

- The so-called Dutch "***een-schat van-een-kind-construction***" ('a sweetheart of a child') has captured the attention of various linguists for decades (e.g., Paardekooper 1956, Everaert 1992, Foolen 2004, Verhagen 2005, Haeseryn et al. 2019, Broekhuis 2020)
- **Expressive Binominal Construction (EBC)**
  - **Specific formal properties:** semi-schematic pattern [Det N1 *van (een)* N2]
    - Preposition *van* 'of' is fixed
    - Det1 = definite article excluded (**de schat van een kind* 'the treasure of a child')
    - Det2 = *een* or / (*schatten van kinderen* 'sweethearts of children')
    - N2 = countable noun (**een wonder van (een) melk* 'a wonder of (a) milk')
    - N1 and N2 agree in number
  - **Non-compositional meaning:** "N2 showing to an extraordinary degree characteristic features of N1 (subjective-evaluative)" (translated from Verhagen 2005: 202)
    - N2 = referential head
    - N1 expresses an extraordinary quality of N2
  - **Variation and productivity:** *een draak van een lied* 'a dragon of a song', *dat monster van een virus* 'that monster of a virus', ...

Variation in N₁-slot

	Lemma	Frequency ↓	Relative ?	
1	☐ een pracht van een	1,493	0.57	...
2	☐ een dijk van een	1,402	0.54	...
3	☐ een schat van een	1,099	0.42	...
4	☐ een joekel van een	555	0.21	...
5	☐ een droom van een	467	0.18	...
6	☐ een kanjer van een	448	0.17	...
7	☐ een draak van een	377	0.14	...
8	☐ een parel van een	324	0.12	...
9	☐ een knaller van een	263	0.10	...
10	☐ een wolk van een	226	0.09	...
11	☐ een boom van een	202	0.08	...
12	☐ een kei van een	171	0.07	...
13	☐ een beest van een	158	0.06	...
14	☐ een beer van een	155	0.06	...
15	☐ een reus van een	116	0.04	...
16	☐ een knots van een	103	0.04	...
17	☐ een monster van een	98	0.04	...

Rows per page: 20 1-17 of 17

1. **Positive connotation ('good')**: *pracht* 'beauty, splendor', *schat* 'treasure', *droom* 'dream', ...
2. **Negative connotation ('bad')**: *draak* 'dragon', *monster* 'monster', ...
3. **Augmentative connotation ('big')**: *dijk* 'dike', *joekel* 'whopper', *kanjer* 'whopper', ...

Research aims

1. To **re-examine this Expressive Binominal Construction** by means of an in-depth corpus study
  - Focus on four **positively-connotated N1s**: *schat* 'treasure', *droom* 'dream', *pracht* 'beauty, splendor' and *wonder* 'miracle'
  - "A main question to be answered is (...) which other constructions in the language is the EBNP construction related to" (Foolen 2004: 83)
2. To **compare it with a potential morphological counterpart** in the form of a $[N_1 N_2]_{N_2}$ attributive compound (in which N1 acts as an evaluative modifier of N2)
  - *een droom van een huis* ('a dream of a house') vs *een droomhuis* ('a dream house')
  - *een pracht van een dochter* ('a beauty of a daughter') vs *een pracht dochter* (lit. 'a beauty daughter')
  - *een wonder van een vrouw* ('a wonder of a woman') vs *een wonder vrouw* ('a wonder woman')
  - *een schat van een kind* ('a sweetheart of a child') vs ~~**een schat kind*~~
  - ~~**een top van een vakantie*~~ vs *een top vakantie* ('a top vacation')

Research questions

1. To what extent do the **syntactic patterns** involving *schat*, *droom*, *pracht* and *wonder* differ from each other?
  2. To what extent do the **morphological patterns** with *droom*, *pracht* and *wonder* differ from each other?
  3. To what extent do the **syntactic and morphological patterns** with the same evaluative N1 differ from each other (e.g., *een droom van een N* vs *een droom-N*)?
- 3 different “alternations” (cf. Pijpops 2020: “What is an alternation?”)
- “that present a **choice point** for an individual language user”
  - “that have some **special theoretical relation** to one another”

Theoretical interest

- **The alternation between compounds and phrases has special theoretical interest:**
  - From a CxG perspective, compounds and multi-word expressions are **similar**:
    - “[T]he construction is conceived of as a large structured inventory of constructions of all levels of abstraction. Under this approach, **compounds and MWEs can easily be treated as on a par with each other, both being complex constructions sharing certain conceptual or functional features**” (Finkbeiner & Schlücker 2019: 7)
  - Compounds and phrases may **complement** each other, but also be in **competition** or even **block** each other (cf. for Dutch: Booij 2019: 104-120)
    - Complementation/competition: e.g., *wetenschapsbeleid* ‘science policy’ vs *wetenschappelijk beleid* ‘scientific policy’
    - Blocking: e.g., **roodwijn* vs *rode wijn* ‘red wine’

“The fact that we find this type of competition between words and phrases (...) confirms that **both types of lexical units must be stored in the lexicon**, and that the use of one of the relevant (morphological or syntactic) constructions for the formation of a new expression can be **blocked by a stored instantiation of a competing construction**. This implies that there **cannot be a strict separation of morphology and syntax** in the grammar of Dutch.” (Booij 2019: 106)

Outline

- **Case study:** Corpus data and methods
- **Corpus results:**
  - Comparison of (semi-)schematic EBC in syntax and morphology, with respect to:
    - Frequency and productivity
    - Semantic properties
    - Formal properties
- **Discussion and conclusions**
  - **Complementation, competition and/or blocking?**

Corpus data and methods

- Corpus study based on a random sample of **2000 occurrences** of each the syntactic and the morphological pattern extracted from the *nlTenTen20* web corpus on the SketchEngine (Kilgarriff et al. 2014)
- **Corpus queries:**
  - Syntactic cxn:
    - [lemma="een"] [lemma="pracht|droom|schat|wonder"] [lemma="van"] [lemma="een"]?[tag="noun.*"]
  - Morphological cxn:
    - [lemma="een"] [lemma="droom.+|schat.+|pracht.+|wonder.+&lemma!="wonderlijk|wonderlijke|wonderwel|wonderbaarlijk|wonderbaarlijke|wondermooi|wondermooie|wondertje|prachtig|prachtige|schateren|schatbewaarder|schaterlach|schatkamer|schatkist|schatkistje|schatje|schatting|schatplichtig|schatplichtige|schatrijk|schatrijke|schatten|schattig|schattige|droombeeld" & tag="noun.*"]

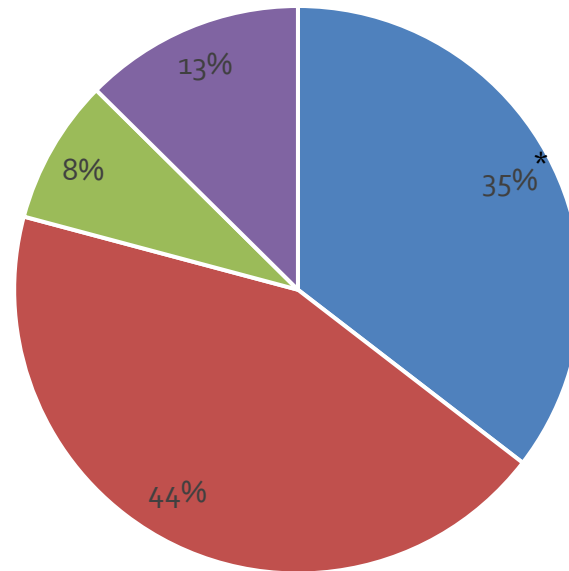
Corpus data and methods

- Manual check for **relevance** of the occurrences → **Selection criteria:**
  - N2 = Noun
  - N2 = referential head
  - N1 = evaluative modifier (Test: *een pracht/droom/schat/wonder van een N2 = een prachtig/droomachtig/schattig/wonderlijk N2*)
- **Excluded** (do not qualify as instantiations of the construction):
  - 561 occurrences in the syntactic pattern:
    - **Gevoelens die je misschien bent tegengekomen tijdens **een droom van een leeuw*** 'Feelings you may have encountered in a dream of a lion'
    - **Er zou **een schat van een farao** (...) verborgen zijn in de vaas boven op het monument.* 'A pharaoh's treasure (...) is said to be hidden in the vase atop the monument.'
    - **Dan geschiedt er **een wonder van Gods goedheid*** 'Then a miracle of God's goodness happens'
  - 202 occurrences in the morphological pattern:
    - **Gelukkig is er een **schatkaart** waar nog tips op staan.* 'Luckily there is a treasure map (...)'
    - **Een **droomrijk** 2006 toegewenst* 'Wishing you a dreamful 2006'

Corpus results: frequency

SYNTACTIC CXN (N = 1439)

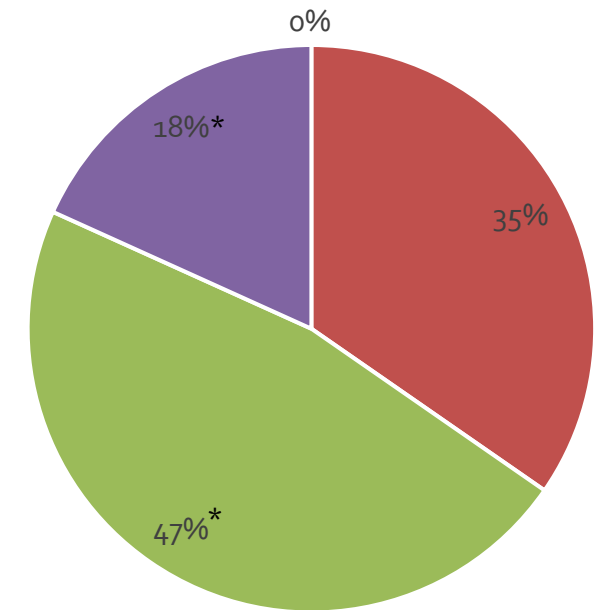
Frequency N1 (%)

■ schat ■ pracht ■ droom ■ wonder

MORPHOLOGICAL CXN (N = 1798)

Frequency N1 (%)

■ schat ■ pracht ■ droom ■ wonder

Corpus results: frequency and productivity

SYNTACTIC CXN

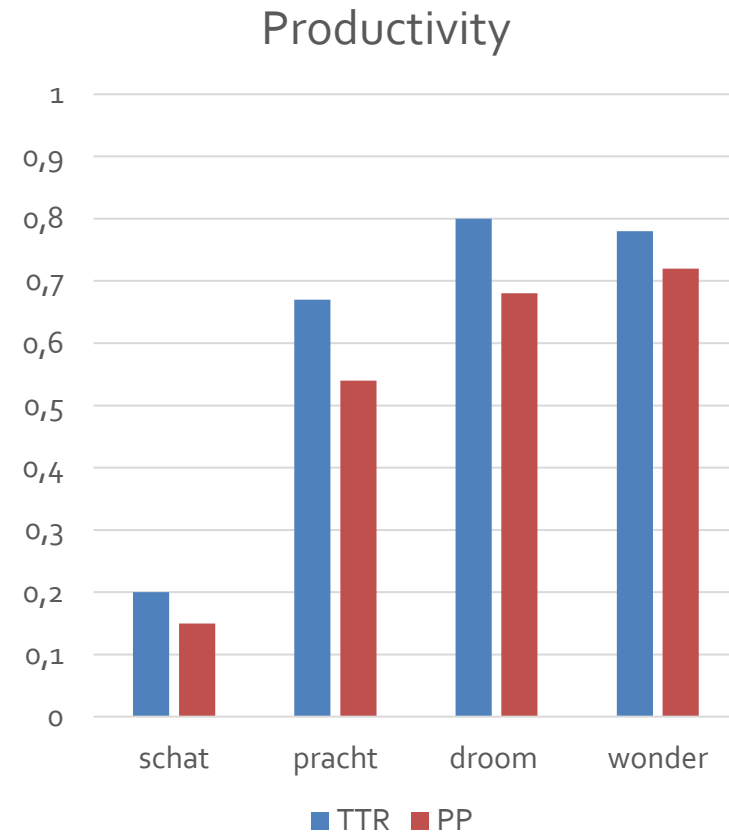
- TTR = $761/1439 = 0,53$
- PP = $629/1439 = 0,44$
- Most frequent instances:
  1. *een schat van een hond* 'a sweetheart of a dog' (n=92)
  2. *een schat van een man* 'a sweetheart of a man' (n=55)
  3. *een schat van een vrouw* 'a sweetheart of a woman' (n=54)
- Examples of hapaxes (n=1):
  - *een droom van een stofzuiger* 'a dream of a vacuum cleaner'
  - *een pracht van een ribeye steak* 'a beauty of a ribeye steak'
  - *een schat van een meisjespapegaai* 'a sweetheart of a girl parrot'
  - *een wonder van een kleurenharmonie* 'a miracle of a color harmony'

MORPHOLOGICAL CXN

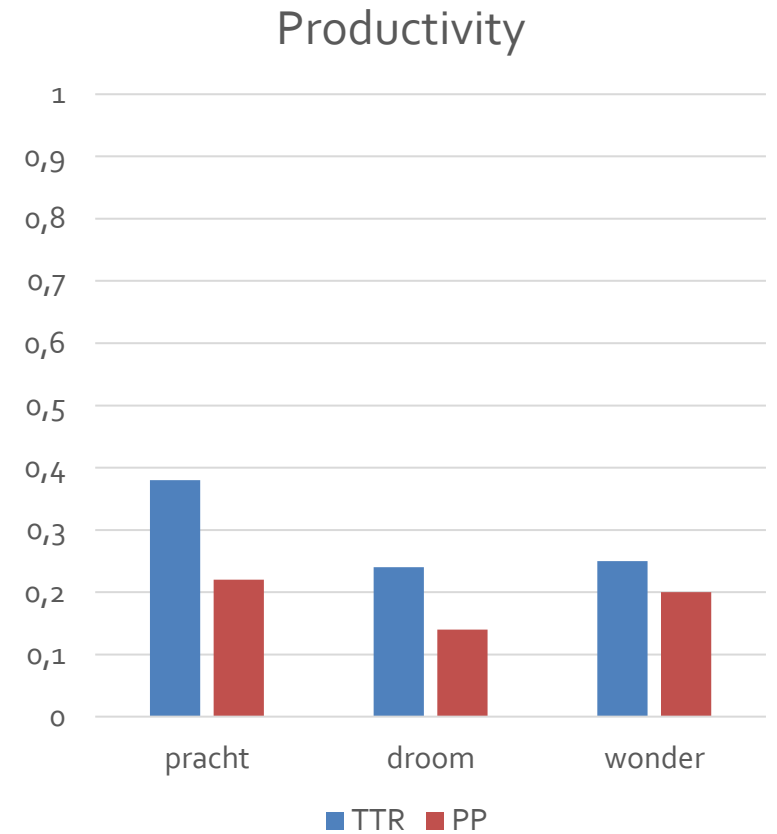
- TTR = $522/1798 = 0,29$
- PP = $322/1798 = 0,18$
- Most frequent instances:
  1. *een wondermiddel* 'a wonder drug' (n=158)
  2. *een droomwereld* 'a dream world' (n=75)
  3. *een droomvakantie* 'a dream vacation' (n=62)
- Examples of hapaxes (n=1):
  - *een droomkapsel* 'a dream hair style'
  - *een prachtexcuus* 'a beautiful excuse'
  - *een wonderzoekmachine* 'a wonder search engine'

Corpus results: productivity

SYNTACTIC CXN

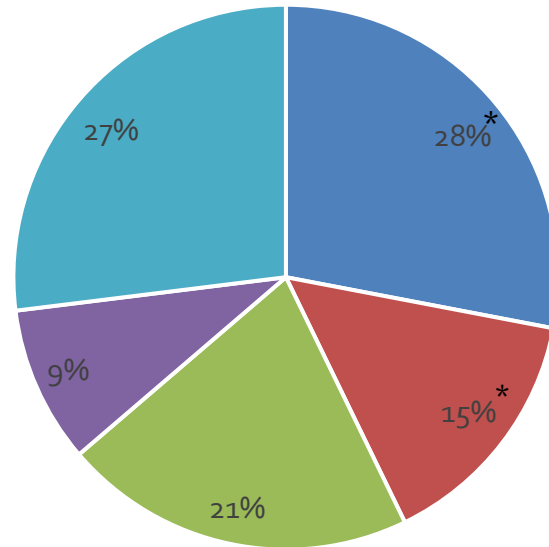
MORPHOLOGICAL CXN

Corpus results: semantic category N2

SYNTACTIC CXN (N=1439)

Semantic category N2 (%)

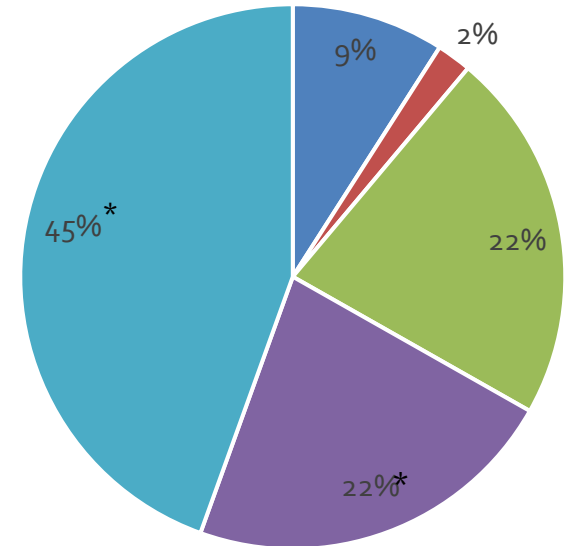
■ Person ■ Animal ■ Object ■ Place ■ Concept

een droom van een moeder 'a dream of a mother'

een schat van een labrador 'a sweetheart of a labrador'

MORPHOLOGICAL CXN (N=1798)

Semantic category N2 (%)

■ Person ■ Animal ■ Object ■ Place ■ Concept

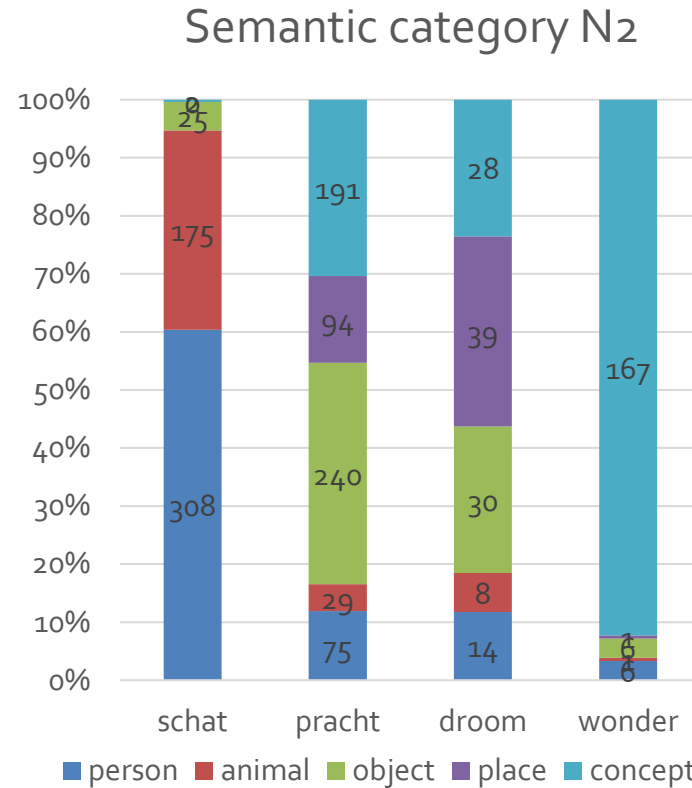
een prachtbaan 'a beautiful job'

een droomappartement 'a dream apartment'

een wonderpil 'a miracle pill'

Corpus results: semantic category N2

SYNTACTIC CXN (N=1439)

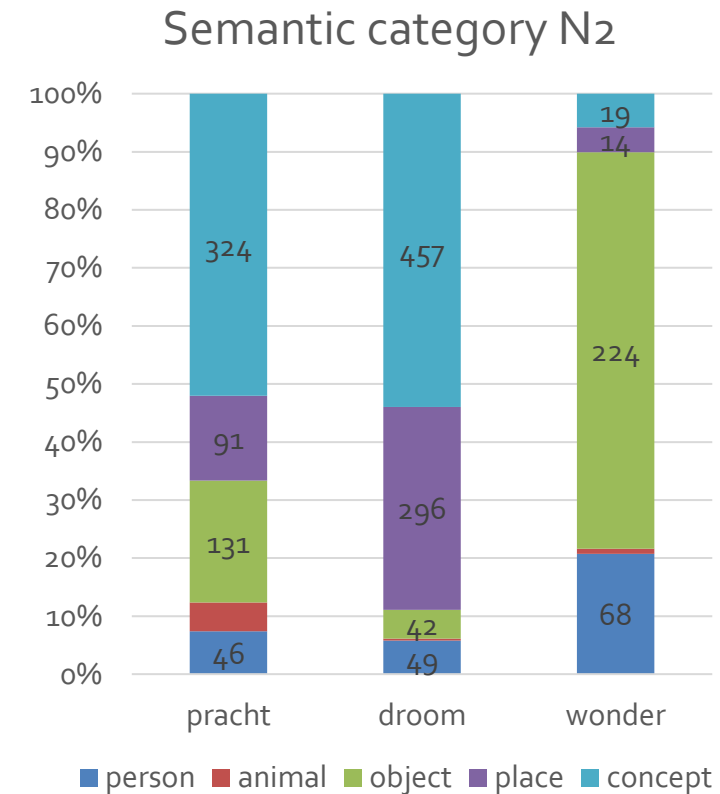
een schat van een kleindochter 'a sweetheart of a granddaughter'

een pracht van een bruidstaart 'a beauty of a wedding cake'

een droom van een winkel 'a dream of a shop'

een wonder van eenvoud 'a wonder of simplicity'

MORPHOLOGICAL CXN (N=1798)

een prachtkans 'a beautiful opportunity'

een droombevalling 'a dream delivery'

een wondermiddel 'a wonder drug'

Corpus results: formal properties

SYNTACTIC CXN

- Cases of **uncountable** N2 (9%) :
  - *een droom van **kattenvoer*** 'a dream of cat food'
  - *een pracht van een **chaos*** 'a beauty of a chaos'
  - *een wonder van **gewetensnood*** 'a wonder of consciousness' (69%)

- N2 is quite often a **compound** (16%) or may even be an **NP** (6%):
  - *een schat van een **kraamverzorgster*** 'a sweetheart of a maternity nurse'
  - *een pracht van een **basis voor het verdere arbeidsleven*** 'a beauty of a basis for further working life'

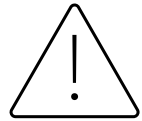
MORPHOLOGICAL CXN

- Mostly **countable**; only 4% of uncountable N2:
  - *een wonder**genezing*** 'a miracle healing'
- N2 is mostly a **simplex word**; only 2% of compounds as N2 and no NPs:
  - *een wonder**bakpan*** 'a miracle frying pan'
  - *een droom**slaapkamer*** 'a dream bedroom'

Corpus results: formal properties

SYNTACTIC CXN: Special formal properties

- Some attestations of **plural forms**, in spite of the query (Det 1 = *een* 'a'):
  - *Maar wat een schatten van zoons heb je!* 'But what sweethearts of sons you have!'
  - *Wat een pracht van een foto's!* 'What a beauty of pictures!'
  - *Het zijn echt een schat van een mensen (...)* 'They really are a sweetheart of people (...)'
- **Diminutive forms** of the N1 (only in the case of *schat*):
  - *Wat heb je toch een schatjes van kinderen* 'What sweethearts of children you have'
  - *En kijk eens wat een schatjes van babybroekjes* 'And look what cuties of baby pants'
- Case of **coordination of different N1s**:
  - *Een pracht en een schat van een vogel* 'A beauty and a sweetheart of a bird'

Corpus results: Summary

SYNTACTIC CXN

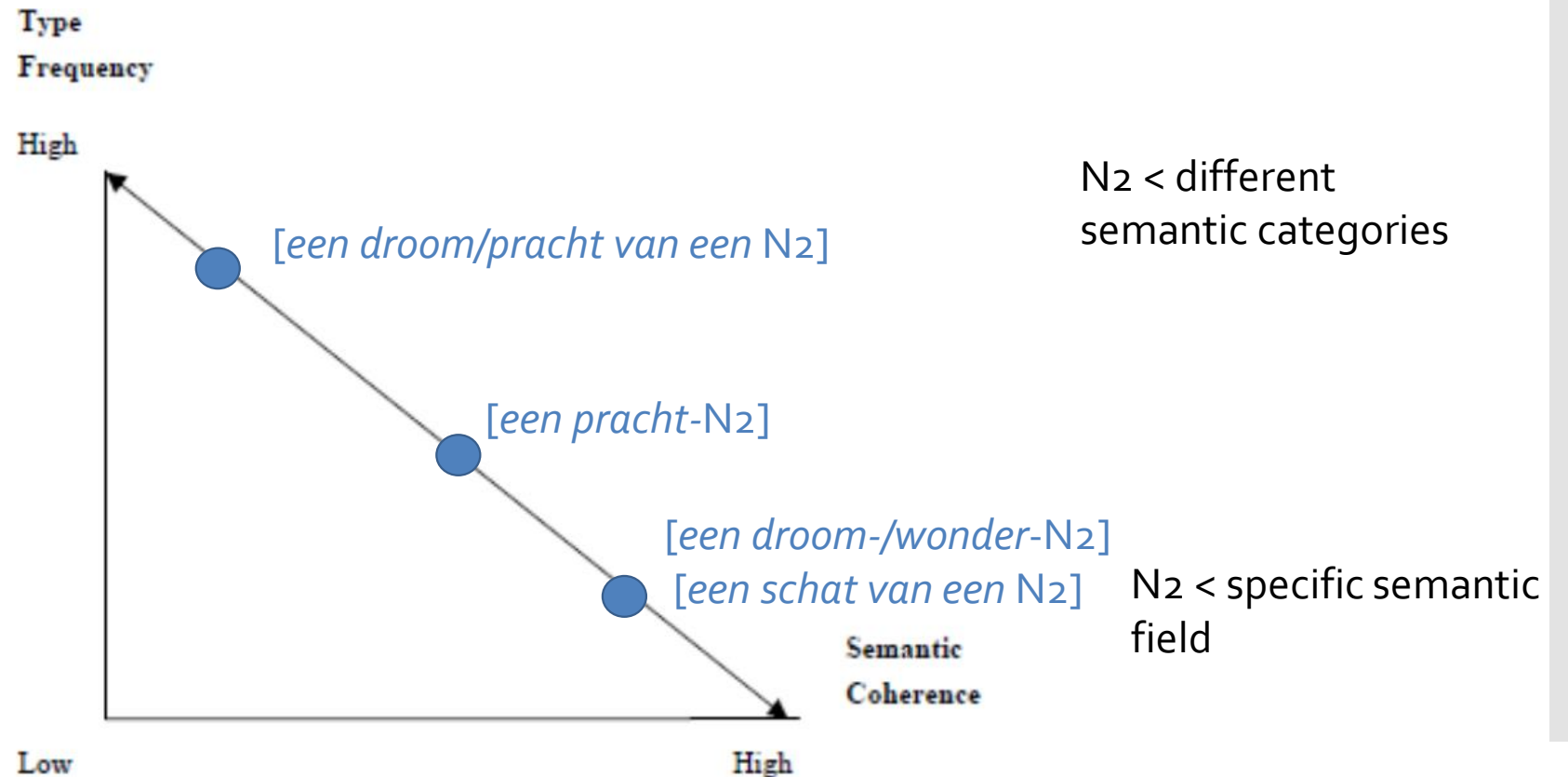
- **Frequency and productivity:**
  - Productive pattern, especially [*een droom/pracht/wonder van een N2*]
  - Some frequent combinations might be stored as such (*een schat van een hond/man/vrouw*)
- **Meaning:**
  - Significantly more animate N2s (people, animals)
- **Form:**
  - Formal modification of N1 (plural and diminutive forms)
  - Uncountable N2s, especially in [*een wonder van (een) N2*]
  - More complex N2s (compounds and NPs) ≈ higher productivity

MORPHOLOGICAL CXN

- **Frequency and productivity:**
  - Less productive pattern, especially [*een droom-/wonder-N2*] (*wondermiddel* as a lexicalized instance)
  - *Schat-* does not occur in this pattern
- **Meaning:**
  - Significantly more inanimate N2s (places, concepts)
  - No significant difference for 'objects'
- **Form:**
  - No formal modification of N1
  - Less complex N2s ≈ lower productivity

Discussion and conclusions

“This means that the higher the type frequency of a construction, the lower the degree of semantic coherence is needed for a construction to be productive. Conversely, the lower the type frequency of a construction, the higher degree of semantic coherence is needed for a construction to be extendable.” (Barðdal’s 2008: 35)

Exception: *[een wonder van (een) N2]*: high TTR and high semantic coherence (concepts)

Discussion and conclusions

- **Complementation, competition and/or blocking?**
  - More or less **complementary distribution** between the syntactic and **morphological pattern**, the former being significantly more used with animate N2s
  - Some patterns form **good alternates** ("Alternation as a choice point for the individual language user", Pijpops 2020: 286):
    - [*een pracht van een N2*] vs [*een droom van een N2*]: high TTR, low semantic coherence (concepts, places, objects, people)
    - [*een pracht van een N2*] vs [*een pracht-N2*]: idem
  - In other cases, the syntactic and corresponding morphological patterns are quite **divergent**:
    - [*een droom van een N2*] (high TTR, low semantic coherence) vs [*een droom-N2*] (low TTR, higher semantic coherence: concepts and places)
    - [*een wonder van een N2*] (high TTR, high semantic coherence: concepts) vs [*een wonder-N2*] (low TTR, high semantic coherence: objects)
  - **Blocking** of the *schat*- compounds?
    - *een schathond vs *een schatkist* 'a treasure chest': persistence of non-metaphorical meaning in *schat*- compounds

Outlook

- Competition with **other related constructions**
  - *een schat van een hond vs een schattige hond* 'a cute dog' (*een schathond)
  - *een droom van een huis, een droomhuis, het huis van mijn dromen* 'the house of my dreams'
- Extension to **other (negative, augmentative) N1s**
  - *een monster van een hit vs een monsterhit* 'a monster (of a) hit'
  - *een reus van een hond vs een reuzenhond* 'a giant (of a) dog'
- **Cross-linguistic study** (Germanic/Romance languages) (cf. Foolen 2004)
  - ENG. *a dream of a car, a hell of a job*
  - GERM. *ein Engel von einer Frau* 'an angel of a woman'
  - FR. *un diable d'homme* 'a devil of a man', *une drôle d'histoire* 'a funny story'
  - SP. *el imbécil de tu hermano* 'this idiot of your brother'

Thank you for
your attention!

And many thanks to my
wonderful student team:

*Wat een pracht van een
teamwork!*

References

- Barðdal, J. 2008. *Productivity: Evidence from case and argument structure in Icelandic*, Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins.
- Booij, G. 2019. Compounds and multi-word expressions in Dutch. In: B. Schlücker (Ed.), *Complex Lexical Units: Compounds and Multi-Word Expressions*. Berlin, Boston: De Gruyter. 95-126.
- Broekhuis, H. 2020. 4.2.1.The N van een N'N of a N' construction. Taalportaal. Retrieved from https://www.taalportaal.org/taalportaal/topic/link/syntax___Dutch__np__n4__nouns4_binominal.4.2.1.xml. (accessed 06 December 2022).
- Everaert, M. 1992. Nogmaals: een schat van een kind. In: H. Bennis & J. W. de Vries (Eds), *De binnenbouw van het Nederlands. Een bundel artikelen voor Piet Paardekooper*. Dordrecht: ICG Publications. 45-54.
- Finkbeiner, R. & Schlücker, B. 2019. Compounds and multi-word expressions in the languages of Europe. In: B. Schlücker (Ed.), *Complex Lexical Units: Compounds and Multi-Word Expressions*. Berlin, Boston: De Gruyter. 1-44.
- Foolen, A. 2004. Expressive binominal NPs in Germanic and Romance languages. In: G. Radden & K.-U. Panther (Eds), *Studies in linguistic motivation*. Berlin: Mouton de Gruyter. 75-100.
- Haeseryn, W., Romijn, K., Geerts, G., Rooij, J. & Toorn, M. 2019. 14.5.3.6.ii Het type 'een schat van een kind'. *Algemene Nederlandse Spraakkunst*. <https://e-ans.ivdnt.org/topics/pid/ans1405030602lingtopic>. (geraadpleegd 06 December 2022).
- Kilgarriff, A., Baisa, V., Bušta, J., Jakubíček, M., Kovář, M., Michelfeit, J., Rychlý, P., Suchomel, V. 2014. The Sketch Engine: ten years on. *Lexicography* 1. 7-36. [url : <http://www.sketchengine.eu/>]
- Paardekooper, P.C. 1956. Een schat van een kind. *De nieuwe taalgids* 49. 93-99.
- Pijpops, D. 2020. What is an alternation? Six answers. *Belgian Journal of Linguistics* 34. 283-294.
- Verhagen, A. 2005. Constructiegrammatica en 'usage-based' taalkunde. *Nederlandse Taalkunde* 3(4). 197-222.